

การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และทักษะการอ่านวิเคราะห์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

The Development of Emotional Intelligence and Critical Reading Skill of The Third Grade Students Taught by Problem - Based Learning

สุวิมล สพฤกษ์ศรี*

Suwimon Saphuksri

สุเทพ อ่วมเจริญ**

Sutep Uamcharoen

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และทักษะการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ศึกษาพัฒนาการความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบทักษะการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์และแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า 1) พัฒนาการความฉลาดทางอารมณ์ หลังการสอนได้พัฒนาพฤติกรรมความฉลาดทางอารมณ์ของตนอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ทักษะด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน อยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์ / ทักษะการอ่านวิเคราะห์ / การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

* นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

This study aimed to develop the emotional intelligence and the critical reading skill of the third grade students by using Problem Based Learning and to study the students' satisfaction. The research instruments used for gathering data were instructional plans for Thai language subject an emotional intelligence assessment form and a satisfaction interview form. The research results of this study were; 1) The emotional intelligence development was at the highest level after the instruction; 2) The critical reading skill after being taught by Problem-Based Learning was significantly higher than the skill before the instruction at the .05 level; 3. The satisfaction toward the instruction with Problem-Based Learning Technique was a very level of at the high agreement.

Keywords: Emotional Intelligence / Critical Reading Skill / Problem Based Learning

บทนำ

การจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

ความฉลาดทางอารมณ์ (โกลแมน, 1998 อ้างถึงใน อารีรัตน์ หมั่นมา, 2546: 10) เป็นความสามารถในการตระหนักถึงความรู้สึกของตนเอง และความรู้สึกของผู้อื่นจนสามารถบริหารจัดการกับอารมณ์ของตน บุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความยืดหยุ่นในการแก้ไขปัญหา มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นมีทักษะในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นคนมองโลกในแง่ดี มีแรงจูงใจที่จะมุ่งไปสู่ความสำเร็จ ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรคในชีวิต และสามารถแสวงหาความสุขความเพลิดเพลินแก่ชีวิตอย่างเหมาะสมได้มีคุณลักษณะเป็น

คนเก่ง ดี และมีความสุข สร้างสรรค์ความดีงามให้แก่สังคมในโอกาสต่อไป

การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สามารถพัฒนาได้โดยบูรณาการในเนื้อหาวิชาต่างๆ และทำให้การเรียนรู้มีความหมายสำหรับนักเรียน ครูจะสามารถช่วยให้นักเรียนเข้าใจความฉลาดทางอารมณ์ของตนเองและเรียนรู้ที่จะเข้าใจอารมณ์เพิ่มขึ้น มีทักษะทางสังคมดีขึ้น ความรุนแรงในโรงเรียนลดลงและมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มมากขึ้น กระบวนการเรียนรู้ที่เข้าใจอารมณ์ของตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่จะเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น เพิ่มประสิทธิภาพในการตอบสนองทางอารมณ์ที่เหมาะสมตระหนักและยอมรับการตอบสนองทางอารมณ์ของผู้อื่น การบูรณาการ ความฉลาดทางอารมณ์เข้าไปในเนื้อหาวิชาสามารถกระทำได้ โดยเฉพาะในการสอนภาษาไทยโดยการสะท้อนความคิดของนักเรียนนำไปสู่การอภิปรายในชั้นเรียน เนื่องจากในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนั้นมิ

ทักษะของการอ่าน การพูด การเขียน การฟัง และการดู รวมถึงภาษาไทยเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยพัฒนาบุคคลให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 37) สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ผ่านทางทักษะต่างๆ จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ (สุภาพร สายสวาท, 2548: บทคัดย่อ, โอ้ เอี่ยมวิไลย์, 2547: บทคัดย่อ) ผู้วิจัยสามารถสรุปเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และการใช้วิธีสอนแบบต่างๆ ได้ดังนี้ นักเรียนมีระดับความสามารถที่แตกต่างกัน และบูรณาการการตระหนักรู้ในตนเอง ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งจะเน้นการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบผลลัพธ์สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นจึงควรมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและมีกระบวนการที่หลากหลายในการพัฒนา โดยการบูรณาการผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สำหรับการอ่านวิเคราะห์นั้น กระทรวงศึกษาธิการ (2544 ก: 208) ได้กล่าวไว้ว่าเป็นทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้นกว่าการอ่านทั่วไป ต้องมีการวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนในด้านต่างๆ ด้วย ซึ่งพฤติกรรมในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ บลูม (Bloom, 1956 อ้างถึงใน สุเทพ อ่วมเจริญ, 2547: 36) จำแนกได้เป็น 3 ข้อย่อย คือ 1. วิเคราะห์องค์ประกอบ เป็นความสามารถในการหาส่วนประกอบที่สำคัญของเรื่องราวหรือปรากฏการณ์ต่างๆ 2. วิเคราะห์ความ

สัมพันธ์ เป็นความสามารถในการหาหลักการความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ 3. วิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการหาหลักการของความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญในเรื่องราวหรือปรากฏการณ์นั้นๆ ว่าสัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด

สำหรับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและสรุปเป็นขั้นตอนในงานวิจัยได้ดังนี้ 1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 2. ชี้นำกิจกรรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และการอ่านวิเคราะห์ มีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ชี้นำเสนอสถานการณ์ปัญหา ขั้นที่ 2 ชี้นำระบุและวิเคราะห์ปัญหา ขั้นที่ 3 ชี้นำทำความเข้าใจกับปัญหา ขั้นที่ 4 ชี้นำดำเนินการตามแผน ขั้นที่ 5 ชี้นำเสนอผลงาน ขั้นที่ 6 ชี้นำอภิปรายและสรุปผล 2. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (อาภรณ์ แสงรัศมี, 2543: บทคัดย่อ: วิชนีย์ ทศตะ, 2547: บทคัดย่อ: สุภาพร สายสวาท, 2548: บทคัดย่อ และอรพรรณ ชุ่มเพ็งพันธ์, 2550: บทคัดย่อ) ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในระดับมาก

จากการศึกษาทฤษฎี และงานวิจัยเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของนักทฤษฎีหลายๆ ท่านผู้วิจัยมีความสนใจแนวความคิดเชิงทฤษฎี

ของโกลแมน (Goleman) ประกอบด้วย 1. ภาวะการตระหนักรู้ในสภาพอารมณ์ของตนเอง 2. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3. การมีพลังใจ กำลังใจ แรงจูงใจ หรือ ความเพียร ที่จะทำให้งานสำเร็จ ลุล่วง 4. การตระหนักรู้ในสภาพอารมณ์ของคนอื่นที่ใกล้ชิด และ 5. ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม และการมีมนุษยสัมพันธ์ และจากการศึกษางานวิจัยและทฤษฎีต่างๆ พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Based Learning) สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ ความฉลาดทางอารมณ์และทักษะการอ่านวิเคราะห์ได้ดีขึ้น จึงนำกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นอื่นๆ รวมถึงในสาระการเรียนรู้อื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แผนการวิจัยแบบ

One – Group Pretest – Posttest Design

(มาเรียม นิลพันธุ์, 2549: 144)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา) ระดับ ประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมนักเรียน 72 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้องเพชรดี จำนวนนักเรียน 36 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และทักษะการอ่านวิเคราะห์ จำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมงรวม 15 ชั่วโมง โดยเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการสอนการอ่านวิเคราะห์ และบูรณาการความฉลาดทางอารมณ์ผ่านนิทานพื้นบ้าน เรื่องสั้นๆ บทความสั้นๆ จากหนังสือพิมพ์ บทร้อยกรอง กลอนบทละคร

2. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 1 ฉบับ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก กำหนดการให้ค่าคะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิด

ได้ 0 คะแนน โดยสร้างข้อสอบจำนวน 60 ข้อ แล้วคัดออกเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ จำนวน 30 ข้อ โดยวัดพฤติกรรมด้านความรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ และการประเมิน

3. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 1 ฉบับ ดัดแปลงมาจากแนวคิดของ โกลแมน (Goleman) คือ ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนเกี่ยวกับองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของ โกลแมน (Goleman) ทั้ง 5 องค์ประกอบ แล้วบันทึกผลการสังเกตลงใน ตาราง

4. แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 1 ฉบับ โดยผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นรายบุคคล

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ค่าระหว่าง .67 ถึง 1.00

2. ตรวจสอบแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 1 ฉบับ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ได้ค่าคุณภาพดังนี้ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบได้ค่าเท่ากับ .99 ค่าความยากง่าย (P) ของแบบทดสอบได้ค่าระหว่าง .42 - .80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบได้ค่าระหว่าง .20 - .65 ค่าความเชื่อมั่น (KR₂₀) ของแบบทดสอบได้ค่าเท่ากับ .84

3. ตรวจสอบแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ได้ค่าคุณภาพ ดังนี้ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบความฉลาดทางอารมณ์ เท่ากับ .98 ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาร์ค (Cronbach Alpha Coefficient) ของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ เท่ากับ .82

4. ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจ ได้ค่าคุณภาพ ดังนี้ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจ เท่ากับ .98 ค่าความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาร์ค (Cronbach Alpha Coefficient) ของแบบสัมภาษณ์ เท่ากับ .81

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนในการทดลอง

การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการทดลอง เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมพร้อมในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียนโดยความสะดวก สามารถเก่ง ปานกลาง อ่อน ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านวิเคราะห์ และให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ และผู้สอนรวมถึงผู้ช่วยสอนสังเกตพฤติกรรมกลุ่มตัวอย่างและประเมินลงในแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ตามเกณฑ์ ดังนี้ 1) นักเรียนกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมตามรายการประเมินน้อยที่สุด โดยครูหรือเพื่อนต้องเป็นผู้คอยกระตุ้น อยู่ตลอดเวลา 2) นักเรียนกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมตามรายการประเมินน้อย

โดยครูหรือเพื่อนต้องเป็นผู้คอยกระตุ้น บางเวลา 3) นักเรียนกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมตามรายการประเมินปานกลาง โดยนักเรียนแสดงพฤติกรรมดังกล่าวเองบ้าง หรือต้องได้รับการกระตุ้นเตือนจากครูและเพื่อนบ้าง 4) นักเรียนกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมตามรายการประเมินมาก โดยนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามรายการประเมินได้เอง 5) นักเรียนกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมตามรายการประเมินมากที่สุด โดยนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามรายการประเมินได้เองและสามารถชักเตือนเพื่อนให้กระทำตามพฤติกรรมที่ดีของตนเองได้ โดยครูต้องคอยชักเตือนอยู่ตลอดเวลา แล้วบันทึกลงในแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. ขั้นทดลอง ดำเนินการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์แบบใช้ปัญหาเป็นฐานตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน ระยะเวลาทดลอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 เวลาที่ใช้ จำนวน 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 3 สัปดาห์

2.1 การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

2.1.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนจัดกิจกรรมกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เพื่อเชื่อมโยงสู่เรื่องที่จะอ่าน เช่น ให้อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เกมการศึกษา การใช้คำถาม เพลง เป็นต้น

2.1.2 ขั้นกิจกรรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และการอ่านวิเคราะห์ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเสนอสถานการณ์ปัญหา ครูนำเสนอนิทานหรือบทอ่านคุณธรรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ขั้นที่ 2 ขั้นระบุและวิเคราะห์ปัญหา ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาที่พบจากบทอ่านคุณธรรมจริยธรรม โดยช่วยกันนำเสนอปัญหาต่างๆ ขั้นที่ 3 ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา ผู้เรียนช่วยกันจัดลำดับความสำคัญของประเด็นที่ต้องศึกษาและเรียนรู้ ผู้เรียนร่วมกันคิดหาวิธีการแก้ปัญหาวางแผนแก้ปัญหา ระบุสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ ขั้นที่ 4 ขั้นดำเนินการตามแผนผู้เรียนร่วมกันแสวงหาความรู้ในการกลุ่มของตนเองและเก็บข้อมูลจากปัญหาที่ตนวิเคราะห์ ขั้นที่ 5 ขั้นนำเสนอผลงาน ผู้เรียนนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบของการแสดงผลงานของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ขั้นที่ 6 ขั้นอภิปรายและสรุปผล ผู้สอนสนทนาซักถาม อภิปราย และสรุปผลการแก้ปัญหาจากเรื่องที่กำหนด

2.1.3. การวัดและการประเมินผล การเรียนรู้ร่วมกันประเมินการทำงานกลุ่มผลงานของกลุ่มนำเสนอข้อ เสนอแนะ ในการพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป ผู้สอนและผู้ช่วยสอนประเมินพัฒนาการด้านความฉลาดทางอารมณ์ ของผู้เรียนเมื่อจบหนึ่งหน่วยการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์จากแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ใช้ประเมินระหว่างจัดการเรียนรู้ ใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การวิเคราะห์คะแนนจากแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านวิเคราะห์ ใช้ทดสอบก่อนและ

หลังการจัดการเรียนรู้ ใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ความแตกต่าง โดยการทดสอบค่าที (t - test) แบบ Dependent

3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียน จากแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. พัฒนาการทางความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยภาพรวมพบว่า ผลการพัฒนา ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน นักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรมในด้านบวกของตนเองจากก่อนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง หลังการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ได้พัฒนาพฤติกรรมของตนอยู่ในระดับมากที่สุด และพฤติกรรมในด้านลบของนักเรียนลดลง จากก่อนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง หลังการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ได้ลดพฤติกรรมของตนอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีความแตกต่างกัน

2. ทักษะด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานหลัง

เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านทักษะการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนของนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน อยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ เป็นลำดับสุดท้าย

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่า ผลการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหา เป็นฐาน โดยภาพรวมนักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรมในด้านบวกของตนเองจากก่อนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง หลังการสอนได้พัฒนาพฤติกรรมของตนอยู่ในระดับมากที่สุด และพฤติกรรมในด้านลบของนักเรียนลดลง จากก่อนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง หลังการสอนได้ลดพฤติกรรมของตนอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นวิธีการเรียนวิธีหนึ่งที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ใหม่ และใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่ในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ผู้เรียนจะต้องพบในการปฏิบัติด้วยตนเอง และปฏิบัติงานเป็นกลุ่มปัญหาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความท้าทาย เหมาะสมกับวัยของ

ผู้เรียน และระหว่างการจัดการเรียนรู้ผู้สอนมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์อยู่เสมอ รวมไปถึงเมื่อนักเรียนได้พบกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ผู้สอนได้กระตุ้นให้นักเรียนมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน ให้กำลังใจในการชื่นชมผลงานของนักเรียนอยู่เสมอ สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีความยืดหยุ่นในการเรียนนักเรียนมีความสุขที่ได้เรียนรู้ และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอยู่เสมอ บทอ่านที่นำมาให้นักเรียนอ่านก็มีผลเช่นกัน ทั้งนี้เป็นบทอ่านที่เน้นคุณธรรมจริยธรรม เสริมสร้างกระบวนการคิดในความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่างๆ ดังนี้ เรื่องที่ 1 เรื่องช้างกับมดแดงเป็นบทอ่านที่วิเคราะห์เกี่ยวกับความสามัคคีและความไม่ย่อหย่อนทะนงตัว รวมถึงการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านภาวะการตระหนักรู้ในสภาพอารมณ์ตนเองของนักเรียน เรื่องที่ 2 เรื่องสั้นๆ เรื่องน้ำพุ เป็นเรื่องสั้นๆ ที่ให้นักเรียนได้วิเคราะห์การใช้ชีวิตของน้ำพุ และมีเนื้อหาสอดแทรกเกี่ยวกับการมีพลังใจ กำลังใจ แรงใจ หรือความเพียร เรื่องที่ 3 เรื่องหิ่งห้อยเรืองแสงได้อย่างไร เป็นบทความเกี่ยวกับการเรืองแสงของหิ่งห้อยและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จากเรื่องนี้นักเรียนได้วิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวของชาวบ้าน โดยในบทอ่านนี้ได้สอดแทรกความฉลาดทางอารมณ์ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ เรื่องที่ 4 บทร้อยกรองเรื่องในโลกนี้มีอะไรเป็นไทยแท้ จากเรื่องนี้นักเรียนได้วิเคราะห์เกี่ยวกับภาษาไทยและการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน รวมถึงบทร้อยกรองเรื่อง คนดีความคิด และมีการบูรณาการความฉลาดทางอารมณ์เรื่อง

ตระหนักรู้ในสภาพอารมณ์ของคนอื่นที่ใกล้ชิด โดยนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จากบทร้อยกรอง เรื่องที่ 5 วรรณคดี เรื่องสังข์ทอง นำตอนพระสังข์ตีคณิกาให้นักเรียนได้อ่าน เป็นการนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องเกี่ยวกับการกลั่นแกล้ง และการควบคุมอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกต่อปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว โดยบทอ่านทั้งห้าบทนั้นได้บูรณาการความฉลาดทางอารมณ์ให้กับนักเรียนในทุกชั่วโมง เพื่อเป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์อย่างต่อเนื่อง ดังที่ วัชราน เล่าเรียนดี (2548: 94) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) เป็นยุทธวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาวิธีการเรียนรู้ซึ่งมีความหมายอีกวิธีหนึ่ง โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นหลักหรือจุดเริ่มต้น เพื่อกระตุ้นจิตใจ เร้าความสนใจเพื่อเรียนรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเองเป็นปัญหาที่นักเรียนสนใจ ต้องการแสวงหาค้นคว้าคำตอบและหาเหตุผลมาแก้ปัญหาหรือทำให้ปัญหานั้นชัดเจน จนมองเห็นแนวทางแก้ไข ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้สามารถผสมผสานความรู้ที่นำไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ (วัชราน เล่าเรียนดี, 2552: 110) นักเรียนได้ร่วมมือกันเรียนรู้เป็นกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพื่อทำความเข้าใจกับปัญหาให้ชัดเจน และร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาวางแผนแก้ปัญหา ระบุนิสัย วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ แสวงหาความรู้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา หาคำตอบของปัญหาที่เลือกและนำเสนอผลการเรียนรู้หรือผลการแก้ปัญหาอาจจะนำเสนอในรูปแบบโครงการการ

แสดงนิทรรศการแสดงผลงาน และผลการค้นหาคำตอบของปัญหา ไปจนถึงร่วมกันประเมินผลการทำงานกลุ่มและผลงานกลุ่ม นำเสนอข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเป็นการเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มมีความสัมพันธ์กับสมาชิกภายในกลุ่มอยู่ตลอดเวลา

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ โกลแมน และการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่นำเสนอไว้มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ดังนี้ โดยการเตรียมความพร้อม และให้ความรู้พื้นฐานเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ การอ่านวิเคราะห์และการเรียนรู้ตามขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหา เป็นฐาน โดยขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนจัดกิจกรรมกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเพื่อเชื่อมโยงสู่เรื่องที่จะอ่าน เช่น ให้ดูภาพที่สัมพันธ์กับเรื่องที่จะอ่าน เกมการศึกษาการใช้คำถาม เพลง เป็นต้น ขั้นกิจกรรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และการอ่านวิเคราะห์ มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเสนอสถานการณ์ปัญหา ครูนำเสนอนิทานหรือบทอ่านเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์โดยบูรณาการองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์เข้าไปในกระบวนการจัดการเรียนรู้ หน่วยละ 1 เรื่อง ดังนี้ ภาวะตระหนักรู้ในสภาพอารมณ์ของตนเอง (Self-awareness) ควบคุมอารมณ์และแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Managing emotions) การมีพลังใจ กำลังใจ แรงจูงใจ หรือ ความเพียรที่จะทำให้ทำงานสำเร็จลุล่วง (Motivating Oneself) ตระหนักรู้ในสภาพอารมณ์ของคนอื่นที่ใกล้ชิด (Recognizing Emotions in Others) การมีมนุษยสัมพันธ์

(Handling Relationships)

ขั้นที่ 2 ขั้นระบุและวิเคราะห์ปัญหา

ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาที่พบจากนิทาน โดยช่วยกันนำเสนอปัญหาต่างๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหาผู้เรียนช่วยกันจัดลำดับความสำคัญของประเด็นที่ต้องศึกษาและเรียนรู้ ร่วมกันคิดหาวิธีการแก้ปัญหาวางแผนแก้ปัญหา ระบุสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้

ขั้นที่ 4 ขั้นดำเนินการตามแผน ร่วมกันแสวงหาความรู้ในการกลุ่มของตนเองและเก็บข้อมูลจากปัญหาที่ตนวิเคราะห์

ขั้นที่ 5 นำเสนอผลงาน นำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปของการแสดงผลงานของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 6 ขั้นอภิปรายและสรุปผล ผู้สอนสนทนา ซักถาม อภิปราย และสรุปผลการแก้ปัญหาจากเรื่องที่กำหนด และการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ โดยร่วมกันประเมินการทำงานกลุ่ม ผลงานของกลุ่ม นำเสนอข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป และประเมินพัฒนาการด้านความฉลาดทางอารมณ์ ของผู้เรียนเมื่อจบหนึ่งหน่วยการเรียนรู้ และทำแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

2. คะแนนทักษะการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการขั้นตอนที่ชัดเจนได้ค้นพบปัญหาด้วยตนเอง

จากสื่อที่นำมาให้นักเรียนได้ศึกษา ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาความรู้ซึ่งเกิดจากการสืบค้นด้วยตนเองได้กระบวนการสอนเป็นการกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ จากบทอ่านได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ในขณะที่จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนนักเรียนมีการทำกิจกรรมการอ่านวิเคราะห์เป็นกลุ่มอย่างต่อเนื่อง นักเรียนแต่ละคนจะมีหน้าที่ที่แตกต่างกัน และได้ร่วมกันวิเคราะห์บทอ่านที่หลากหลายอย่างเป็นขั้นตอนทั้งบทอ่านประเภทนิทาน วรรณคดี เรื่องสั้น บทร้อยกรอง เพลง เหตุการณ์สั้นๆ และบทความจากหนังสือพิมพ์

ดังที่ การศึกษางานวิจัยต่างๆ (วิภาภรณ์ บุญญา, 2541: 33 -34; ปิ่นนเรศ กาศอุดม, 2542: 20; อมรทิพย์ ณ บางช้าง, 2543: 24; อุดม รัตนอัมพร โสภณ, 2544: 35; สุภาวดี ดอนเมือง, 2544: 24; ยุรวัดณ์ คล้ายมงคล, 2545: 55; รังสรรค์ ทองสุกนอก, 2547: 13; วิชนีย์ ทศสะ, 2547: 63) มีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานว่า เป็นวิธีการเรียนวิธีหนึ่งที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ใหม่ และใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่ในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ผู้เรียนจะต้องพบในการปฏิบัติด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียน การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาวิชาได้ตามที่ต้องการพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหา ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น มีการตัดสินใจที่ดีตลอดจนสามารถนำไปแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้และการทำงานเป็นกลุ่ม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดจากงานวิจัยหลายๆงาน มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถด้านทักษะการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียน ก่อนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามประเภทเนื้อหาพบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านวิเคราะห์เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ นักเรียนมีความสามารถอยู่ในระดับสูงในด้านการอ่านวิเคราะห์บทร้อยกรอง / เพลง นิทาน เรื่องสั้น เหตุการณ์สั้นๆ วรรณคดี และนักเรียนมีความสามารถอยู่ระดับปานกลางในด้านการอ่านบทความจากหนังสือพิมพ์ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบทร้อยกรองและเพลงเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน นักเรียนให้ความสนใจ เนื้อหาเข้าใจง่ายเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน บทอ่านไม่มากนักส่วนใหญ่เป็นวรรณคดีที่มีเนื้อหาตื่นเต้น น่าสนใจ เหมาะกับวัย และเมื่อได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มยังกระตุ้นให้ผู้อ่านสนใจใคร่รู้ในเนื้อหาและการดำเนินเรื่องต่อไปสอดคล้องกับบันทึก พลุกขวัน (2545: 96-97) ที่กล่าวว่า ลักษณะของบทอ่านที่เหมาะสมกับวัยจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ 1. เป็นบทอ่านที่สนองลักษณะความต้องการแห่งวัย และ 2. เป็นบทอ่านที่สนองความสนใจและส่งเสริมการคิดของผู้เรียน สำหรับนักเรียนอายุ 9 ปีขึ้นไป (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6) นั้นเริ่มรู้จักเหตุผลจากเรื่องที่อ่านได้มากขึ้น เริ่มสนใจการขยายการอ่านได้มากขึ้น เริ่มรู้จักวินิจฉัยเรื่องราว ที่อ่านความต้องการวัสดุการอ่านที่ให้แนวคิดในการประพฤติปฏิบัติและเริ่มคิดในเชิงนามธรรมได้บ้าง สำหรับเรื่องที่เหมาะสมในการนำมา

สอนอ่านให้กับเด็กวัยนี้ ได้แก่ นิทานสุภายิต นิทานอีสป นิทานอภินิหารที่เกี่ยวกับอภินิหาร ความศักดิ์สิทธิ์ นิทานประจำถิ่นและตำนาน นิทานตลก นิทานเกี่ยวกับเรื่องที่น่าขบขันอย่าง ขมวดปมให้คิด ซึ่งบทร้อยกรองที่นำมาให้นักเรียนได้ศึกษาและนำมาทดสอบก็เป็น บทกลอน ในวรรณคดี เรื่องสังข์ทอง ไชยเชษฐ ซึ่งถือเป็นนิทานที่มีเนื้อหาตื่นตื้นน่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนภรณ์ ใจรู้ออบ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้านการอ่านนิทาน อยู่ในระดับสูงมาก เป็นอันดับที่ 1 และมีผลการเรียนรู้ด้านการอ่านสารคดีอยู่ในระดับสูง เป็นลำดับสุดท้ายและ ชลธิชา จันทรแก้ว (2549: 114) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWLH Plus ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถของนักเรียนที่อ่านบทอ่านประเภท ร้อยกรอง อยู่ในระดับดีมาก

3. ความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับที่ 1 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมเรียนรู้ มีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง จึงทำให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดของตนเอง มีอิสระ

ในการค้นคว้าด้วยตนเองและได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมไปถึงกระบวนการดังกล่าวได้ทำให้นักเรียนได้ทำให้นักเรียนได้ทำงานเป็นระบบ ทราบถึงกระบวนการค้นคว้าหาข้อมูล หรือแหล่งข้อมูลต่างๆ และนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ดังที่ วัชรรา เล่าเรียนดี (2548: 96) ระบุว่าวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีดังนี้ เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา พัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาทักษะในการแสวงหาความรู้ที่เหมาะสมพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อใช้ความรู้พื้นฐานที่สามารถวัดได้สร้างความพึงพอใจในตนเองและแรงจูงใจในตนเอง มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ใช้คอมพิวเตอร์เป็นพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ พัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นทีม พัฒนาการใช้ความคิดเชิงรุก พัฒนาทักษะในการทำงานในสถานที่ทำงานร่วมกับผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการทางความฉลาดทางอารมณ์มากขึ้น หลังการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ดังนั้น ครูควรศึกษา หาความรู้เพิ่มเติม หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อให้ครูสามารถนำความรู้ในเรื่องดังกล่าว ไปบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาความฉลาดทางปัญญาควบคู่กับความฉลาดทางอารมณ์ได้

2. จากผลการวิจัยพบว่า คะแนนทักษะการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสูงขึ้น ดังนั้น ครูจึงควรนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านวิเคราะห์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการอ่านประเภทอื่นๆต่อไป

3. จากผลการวิจัย พบว่า ทักษะการอ่านวิเคราะห์บทความจากหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งต่ำกว่าบทอ่านประเภทอื่นๆ ดังนั้น การสอนบทความควรเลือกรูปแบบที่ง่ายเหมาะสมกับวัย การจับกลุ่มไม่ควรมีจำนวนนักเรียนมากเกินไปอาจจะลดจำนวนนักเรียนในกลุ่มจากกลุ่มละหกคนเป็นกลุ่มละสามคน เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกันฝึกฝนทักษะอย่างทั่วถึงเพิ่มระยะเวลาในการทำงานกลุ่มดูแลการปฏิบัติงานอย่างทั่วถึงและให้นักเรียนฝึกอ่าน

เพิ่มเติมมากขึ้น โดยเริ่มจากบทความที่ง่ายไปสู่เรื่องยาก บทความไม่ยาวจนเกินไป รวมถึงเพิ่มระยะเวลาในการสอนให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานไปใช้เพื่อพัฒนาความสามารถทางความฉลาดทางอารมณ์และการอ่านวิเคราะห์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยการนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานไปใช้เพื่อพัฒนาความสามารถทางความฉลาดทางอารมณ์และการอ่านวิเคราะห์ในระดับชั้นอื่นๆ

3. ควรมีการศึกษาวิจัยการนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะด้านการคิดอื่นๆ เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชลธิชา จันทร์แก้ว. (2549). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWLH Plus. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บันลือ พลฤกษ์วัน. (2543). แนวพัฒนา การอ่านเร็ว คิดเป็น. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิชย์ .
- ปีนเนเรศ กาศอุดม. (2542). สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักของอาจารย์พยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

- มนภรณ์ ใจรู้ออบ. (2551). การพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2549). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. นครปฐม: โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุรวัดน์ คล้ายมงคล. (2545). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยการประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นหลักในการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถพิเศษทางคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังสรรค์ ทองสุกนอก. (2547). ชุดการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ เรื่องทฤษฎีจำนวนเบื้องต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2552). เทคนิคและยุทธวิธีการพัฒนาทักษะการคิดและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2552). เทคนิคและยุทธวิธีการพัฒนาทักษะการคิดและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิภาภรณ์ บุญทา. (2541). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชณีย์ ทศตะ. (2547). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่องสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักและแบบสืบเสาะหาความรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุเทพ อ่วมเจริญ. (2547). การออกแบบการสอน. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภาพร สายสวาท. (2548). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยโดยการจัดการประสบการณ์แบบใช้ปัญหาเป็นหลัก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภาวดี ดอนเมือง. (2544). ประสิทธิภาพการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักวิชาเคหพยาบาลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอโยธยเวท จังหวัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อมรทิพย์ ณ บางช้าง. (2543). ประสิทธิภาพของการสอน เรื่องการบริการอนามัยครอบครัว โดยวิธีสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในนักเรียนพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาพยาบาลสาธารณสุข, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

- อรรณพ ชุ่มเพ็งพันธ์. (2550). การพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อาภรณ์ แสงรัมย์. (2543). ผลของการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักต่อลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมและความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารีรัตน์ หมั่นมา. (2546). การพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ชนิดมาตราส่วนประมาณค่าและสถานการณ์สำหรับเด็กตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุดม รัตนอัมพรโสภณ. (2544). ผลของการสื่อสารในเวลาเดียวกันและต่างเวลาในการเรียนรู้ผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไอ้ เอี่ยมวิไลย์. (2547). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองแสลบ โดยใช้วิธีสอนแบบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.